

NRD Omgevingsvisie Gemeente Groningen

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0494833.100

17 augustus 2026

NRD Omgevingsvisie Gemeente Groningen

projectnummer 0494833.100

17 augustus 2026

Opdrachtgever

Gemeente Groningen
Postbus 268
9700 AG GRONINGEN

datum

17 augustus 2026

beschrijving

definitief

vrijgave

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Een mer-procedure bij de omgevingsvisie	4
1.3	Procedure en inspraak	5
1.4	Leeswijzer	5
2.	Omgevingsvisie als kapstok voor het omgevingsbeleid	6
2.1	Wat is een omgevingsvisie?	6
2.2	Het proces van de omgevingsvisie	6
2.3	Vertrekpunten voor de omgevingsvisie	7
2.3.1	Bestaande omgevingsvisie 'Levende Ruimte'	7
2.3.2	Nationaal en provinciaal beleid	7
2.3.3	Koersdocument	8
2.4	Rol van de omgevingsvisie in het beleidshuis	10
3.	Aanpak op hoofdlijnen	11
3.1	Rol van het OER bij de keuzes in de omgevingsvisie	11
3.2	Mer-basis als ondersteuning voor het omgevingsbeleid	11
3.3	Procesaanpak inhoud visievorming	12
4.	Methodiek van het OER	14
4.1	Referentiesituatie	14
4.2	Beoordelingskader	15
4.3	Ambitiekader	17
5.	OER als basis voor toekomstige afwegingen	19
5.1	Hergebruik van informatie	19
5.2	Ontwikkelen afwegingsstelsel voor nadere keuzes	19
5.3	Samenhang in het omgevingsbeleid	19
5.4	Monitoring en evaluatie	20

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Groningen is volop in ontwikkeling. Zo worden er de komende jaren duizenden woningen gebouwd en duizenden arbeidsplaatsen gerealiseerd en wordt daarbij volop geïnvesteerd in een leefbare gemeente. Tegelijkertijd worden er trends en uitdagingen gesignaleerd waar Groningen nog onvoldoende antwoord op heeft, zoals de grondstoffen- en energietransitie. Tegelijkertijd vraagt de Omgevingswet de gemeente een integrale afweging te maken en daarmee alle thema's met bijbehorende ambities met elkaar in samenhang te beoordelen.

De gemeente Groningen gaat daarom een nieuwe omgevingsvisie opstellen. Dit traject vindt niet alleen plaats om te voldoen aan wettelijke verplichtingen, maar ook om te komen tot een integraal afgewogen antwoord op de samenhangende opgaven en uitdagingen waarvoor de gemeente Groningen staat. De planning is om deze omgevingsvisie in 2027 vast te stellen. Aangezien de Omgevingsvisie Groningen kaders stelt aan toekomstige ontwikkelingen die negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu, doorloopt de gemeente de procedure van de milieueffectrapportage (mer). De eerste formele stap in deze procedure is deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). In deze notitie wordt de onderzoeksaanpak beschreven om het belang van de fysieke en sociale leefomgeving mee te wegen bij het opstellen van de Groningse omgevingsvisie.

1.2 Een mer-procedure bij de omgevingsvisie

De Omgevingsvisie van Groningen wordt momenteel geactualiseerd. In deze actualisatie wordt beoogd om concrete keuzes te maken die richtinggevend en kaderstellend zijn voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

De bestaande omgevingsvisie *Levende Ruimte* van Groningen is vastgesteld voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet en was niet mer-plichtig. Juist vanwege de verschuiving naar meer concrete en kaderstellende keuzes, is ervoor gekozen om nu wél een mer-procedure te doorlopen waarmee bovendien wordt voldaan aan de wettelijke verplichting (artikel 16.36, Omgevingswet). Deze procedure helpt om de milieueffecten van de voorgenomen keuzes in beeld te brengen en mee te nemen in de besluitvorming, wat bijdraagt aan een zorgvuldige en transparante afweging. Omdat de omgevingsvisie om veel meer dan milieu alleen gaat, is er gekozen voor het opstellen van een omgevingseffectrapport (OER) in plaats van een milieueffectrapport (MER). Een OER is breder dan een MER, omdat het naast milieu ook thema's als gezondheid, wonen, mobiliteit, leefbaarheid en energie meeneemt.

In dit kader speelt de NRD een belangrijke rol. De NRD vormt het startpunt van de mer-procedure en beschrijft welke milieueffecten onderzocht zullen worden, op welke manier dit gebeurt en tot welk detailniveau. De NRD is tot stand gekomen op basis van het Koersdocument Omgevingsvisie Groningen (zie ook paragraaf 2.3.3). In dit koersdocument zijn de opgaven voor de toekomst van Groningen geschetst en verwoord als de belangrijkste ambities van de gemeente. De keuzes voor de omgevingsvisie worden gemaakt op basis van de mate waarin deze ambities worden gerealiseerd: het zogenoemde doelbereik. Aan de hand van het ambitiekader wordt dit doelbereik gemeten en het ambitiekader fungeert daarmee als instrument voor een heldere onderbouwing van de te maken keuzes (weergegeven in paragraaf 4.3). De NRD biedt daarmee duidelijkheid over de onderzoeksopzet en geeft belanghebbenden de mogelijkheid om in een vroeg stadium input te leveren op de inhoud en aanpak van het MER.

Introductie van mer-basis

Om de mer-procedure van de omgevingsvisie inhoudelijk sterker en toekomstbestendiger te maken, wordt aangesloten bij de filosofie van 'mer-basis'. Deze benadering biedt een herbruikbare structuur van beoordelingskaders, ambitiekader en omgevingsinformatie, waarmee het milieubelang expliciet en systematisch kan worden meegewogen bij toekomstige beleidskeuzes. Dit is van belang omdat het zorgt voor consistentie in afwegingen, voorkomt dat telkens opnieuw vanaf nul moet worden begonnen en helpt om beleidskeuzes beter te onderbouwen in lijn met de doelen van de Omgevingswet. In paragraaf 3.2 wordt de rol van mer-basis in de context van de algehele aanpak nader omschreven.

1.3 Procedure en inspraak

Publicatie NRD, terinzagelegging en advieswinning

Als eerste stap van de mer-procedure wordt deze NRD opgesteld. Na instemming door het college van burgemeester en wethouders (college van B&W) wordt de concept-NRD ter inzage gelegd. Tijdens de periode dat de NRD ter inzage ligt kan iedereen een zienswijze indienen.

De reacties en adviezen worden gebruikt bij het opstellen van het OER. Uitgangspunt is dat in het OER een antwoord zal worden opgenomen op de inspraakreacties. Als de aard en hoeveelheid van de zienswijzen daartoe aanleiding geeft, kan een Nota van Antwoord worden opgesteld.

Terinzagelegging OER als bijlage bij ruimtelijk besluit

Het OER wordt samen met de ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd. Dit is bovendien het moment dat de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) een onafhankelijk advies over het OER uitbrengt.

Vaststelling ruimtelijk besluit inclusief OER

Naargelang de reacties en het toetsingsadvies van de Commissie mer wordt het OER eventueel aangevuld. De gemeenteraad stelt het OER vast als bijlage bij de Omgevingsvisie Groningen.

1.4 Leeswijzer

Deze NRD beschrijft de uitgangspunten en de onderzoeksaanpak voor de mer-procedure voor de Omgevingsvisie Groningen. Het resultaat daarvan zal een OER zijn.

De NRD is opgebouwd uit dit inleidende hoofdstuk en vier overige hoofdstukken:

- Hoofdstuk twee: duiding van de omgevingsvisie als kapstok van het omgevingsbeleid;
- Hoofdstuk drie: beschrijving van de aanpak op hoofdlijnen;
- Hoofdstuk vier: beschrijving van de methodiek van het OER;
- Hoofdstuk vijf: analyse van het OER als basis voor toekomstige afwegingen.

2. Omgevingsvisie als kapstok voor het omgevingsbeleid

2.1 Wat is een omgevingsvisie?

De gemeentelijke omgevingsvisie is de visie waarin gemeenten de hoofdzaken van het te voeren integrale beleid voor de leefomgeving opnemen. De omgevingsvisie bevat dus het strategische, integrale, langetermijnbeleid voor de leefomgeving. In lijn met de Omgevingswet omvat dit beleid op het gebied van wonen, milieu, werken, mobiliteit, voorzieningen, gezondheid, veiligheid, natuurlijke omgeving en energie.

De integrale benadering betekent ook dat een omgevingsvisie geen optelsom is van losse beleidsvisies van verschillende domeinen. Gemeenten hebben de verplichting om uiterlijk 2027 een omgevingsvisie te hebben vastgesteld die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet.

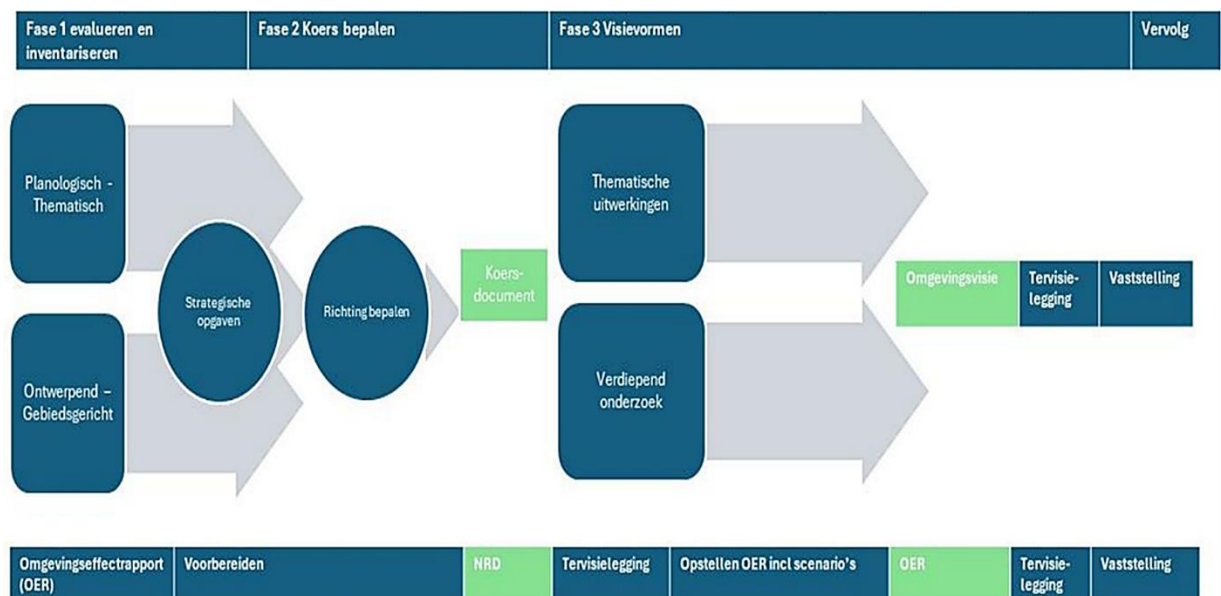
De omgevingsvisie in de Omgevingswet

Volgens de Omgevingswet (artikel 3.1) bevat een omgevingsvisie:

- Een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
- De hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied;
- De hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

2.2 Het proces van de omgevingsvisie

In het gemeentelijk projectplan voor de Omgevingsvisie Groningen wordt het proces opgedeeld in vier opeenvolgende fases, elk met een eigen doel en aanpak. Deze NRD maakt onderdeel uit van Fase 2: Koers bepalen.

Fase 1: Evalueren en inventariseren

In deze fase is gestart met een evaluatie van het bestaande beleid, waaronder de huidige omgevingsvisie De Levende Ruimte. Er is omgevingsinformatie verzameld en een beleidsanalyse uitgevoerd. Tegelijkertijd is een ontwerpend onderzoek uitgevoerd naar ruimtelijke structuren en is het bestaande beleidshuis in kaart gebracht. In deze fase is de inhoudelijke basis voor de koers van de nieuwe visie gelegd.

Fase 2: Koers bepalen

Op basis van de inzichten uit fase 1 is een koersdocument opgesteld. Hierin zijn opgaven benoemd en ambities geformuleerd voor de omgevingsvisie. Het document vormt de basis voor het maatschappelijk debat en de participatie met stakeholders, inwoners en andere gebruikers van stad en ommeland.

In deze fase is ook een start gemaakt met deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) als startpunt voor de OER-procedure.

Fase 3: Visie vormen

De koers uit fase 2 wordt verder uitgewerkt in een ontwerp-omgevingsvisie, ondersteund door een OER. In deze fase worden scenario's onderzocht en keuzes gemaakt die leiden tot een samenhangend, inspirerend en kaderstellend visiedocument. De ontwerpvisie en OER worden ter inzage gelegd voor consultatie. Na verwerking van reacties wordt de visie vastgesteld door de gemeenteraad van Groningen.

Fase 4: Vervolg – implementatie en actualisatie

Na vaststelling van de visie begint het 'nieuwe normaal'. De visie wordt ingebed in de gemeentelijke organisatie en het beleidshuis (paragraaf 2.4). In de uitvoeringsparagraaf wordt het beleidshuis vastgesteld en wordt een procesvoorstel opgesteld voor periodieke actualisatie (bijvoorbeeld elke 2–4 jaar). Monitoring en evaluatie worden structureel onderdeel van de beleidscyclus (zie ook paragraaf 5.4), zodat de visie actueel blijft en kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen.

2.3 Vertrekpunten voor de omgevingsvisie

De Omgevingsvisie Groningen brengt beleid over de gehele leefomgeving bijeen. De omgevingsvisie verhoudt zich hiermee ook tot landelijke, provinciale en gemeentelijke kaders.

2.3.1 Bestaande omgevingsvisie 'Levende Ruimte'

Vooruitlopend op de Omgevingswet heeft Groningen in 2018 The Next City als omgevingsvisie vastgesteld. The Next City focust zich op het faciliteren van de groei en verstedelijking van de stad Groningen op een inclusieve, compacte, groene en duurzame manier. Om invulling te geven aan de grote groeiopgave wijst The Next City Suikerzijde, Stadshavens en Meerstad aan als grote ontwikkelingsgebieden en agendeert het Oosterhamrik en de Scandinavische Havens als transformatiezones.

De gemeentelijke herindeling was aanleiding om de omgevingsvisie te actualiseren. In 2022 is daarom de omgevingsvisie Levende Ruimte vastgesteld, voortbouwend op The Next City en met aanvullende uitgangspunten en keuzes voor het landelijk gebied en de dorpen op thema's als duurzame landbouw, de kwaliteit van het natuur- en cultuurlandschap, vrije-tijdseconomie en de leefbaarheid van dorpen.

Met de omgevingsvisie Levende Ruimte heeft Groningen bewust gekozen voor groei binnen de bestaande stadsgrenzen, terwijl het waardevolle groene landschap tussen stad en dorpen behouden blijft. Naast het faciliteren van de kwantitatieve groeiopgave van woningen en arbeidsplaatsen zet de visie sterk in op wijk- en dorpsvernieuwing, met goede woningen, een prettige leefomgeving en sterke voorzieningen als fundament voor een toekomstbestendig Groningen.

2.3.2 Nationaal en provinciaal beleid

De omgevingsvisie van de gemeente Groningen dient rekening te houden met de nationale en provinciale beleidsdocumenten. In onderstaande tabel zijn de NOVI (Nationale Omgevingsvisie) en POVI (Provinciale Omgevingsvisie) toegelicht.

Kaders	Belangrijkste randvoorwaarden/uitgangspunten	Doorwerking voor Omgevingsvisie gemeente Groningen
Nationale Omgevingsvisie	De NOVI richt zich op die ontwikkelingen waarin meerdere nationale belangen bij elkaar komen en keuzes tussen die nationale belangen in samenhang moeten worden gemaakt. De belangrijkste keuzes op het gebied van stedelijke ontwikkeling zijn:	De vijf ambities die de koers van de gemeente Groningen bepalen, helpen om keuzes uit de NOVI te vertalen naar lokaal beleid, of vormen in elk geval geen belemmering voor de uitvoering ervan: <i>1. Groningen van en voor iedereen</i> <i>2. Groningen: kern van kennis, cultuur en creativiteit</i>

Kaders	Belangrijkste randvoorwaarden/uitgangspunten	Doorwerking voor Omgevingsvisie gemeente Groningen
	1. Duurzame energie inpassen met oog voor omgevingskwaliteit. 2. Ruimte voor overgang naar een circulaire economie. 3. Woningbouw in een stedelijk netwerk van gezonde en groene steden. 4. Landgebruik meer in balans met natuurlijke systemen.	3. <i>Stad en regio in synergie</i> 4. <i>Gezonde en klimaatrobuuste leefomgeving</i> 5. <i>CO₂-neutraal en energierobuust</i> Deze ambities sluiten aan op de belangrijkste keuzes in de NOVI.
Provinciale Omgevingsvisie	In de provinciale omgevingsvisie zijn vijf grote opgaven benoemd voor de provincie: 1. Een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving. 2. Vitale en duurzaam bereikbare steden en dorpen. 3. Een sterke structuur voor innovatie, kennis en werkgelegenheid. 4. Een toekomstbestendig landelijk gebied. 5. Naar betaalbare en duurzame energie voor Groningen.	De vijf ambities die de koers van de gemeente Groningen bepalen, helpen om de opgaven voor de provincie te bereiken: 1. <i>Groningen van en voor iedereen</i> 2. <i>Groningen: kern van kennis, cultuur en creativiteit</i> 3. <i>Stad en regio in synergie</i> 4. <i>Gezonde en klimaatrobuuste leefomgeving</i> 5. <i>CO₂-neutraal en energierobuust</i> Deze ambities sluiten aan op de belangrijkste keuzes op het gebied van stedelijke ontwikkeling uit de concept ontwerp provinciale omgevingsvisie.
NOVEX-gebied Regio Groningen-Assen NOVEX-gebied Groningen NOVEX-Lelylijn 2050	Vanuit NOVEX wordt onder andere gewerkt aan toekomstbestendige woningen, betere infrastructuur en het vergroten van leefbaarheid en economische kansen.	De bestuurlijke afspraken die gemaakt worden rondom NOVEX-gebieden en andere thema's met het Rijk in het Bestuurlijk Overleg (BO) Leefomgeving en het (BO) MIRT zijn direct kaderstellend voor de op te stellen omgevingsvisie van Groningen.

2.3.3 Koersdocument

Het Koersdocument 'Groningen in 2050' vormt het vertrekpunt voor de nieuwe omgevingsvisie van de gemeente Groningen. In deze nota zijn de opgaven voor de toekomst van Groningen geschetst en verwoord als de belangrijkste ambities van de gemeente. Het koersdocument bevat de ambities van de gemeente en per ambitie de (mogelijke) strategieën om deze ambitie te halen.

De aanleiding voor het Koersdocument ligt in de grote maatschappelijke uitdagingen waar Groningen voor staat. De gemeente is sterk gegroeid en bevindt zich op een kantelpunt. De groeiende kloof tussen arm en rijk, klimaatverandering, energietransitie en de woningnood vragen om duidelijke keuzes.

De gemeente heeft in het Koersdocument vijf ambities geformuleerd voor de omgevingsvisie:

- **Groningen van en voor iedereen:** Groningen is een leefbare en sociaal verbonden gemeente, waar woningen, voorzieningen en werkgelegenheid in de juiste samenhang zijn meegegroeid met de ontwikkeling van buurten, wijken en dorpen. Zo blijft Groningen een inclusieve, veilige, gezonde en kansrijke gemeente, waar iedereen naar vermogen meedoet en zich thuis kan voelen.
- **Groningen: kern van kennis, cultuur en creativiteit:** Groningen ontwikkelt zich verder als internationale stad van onderwijs, cultuur en creativiteit als unique selling points. Groningen koestert en verstevigt deze onderscheidende kernkwaliteiten, die zich onder meer laten aflezen aan de internationale kennisinstellingen, (academische) ziekenhuizen, toonaangevende architectuur, bruisende binnenstad en hoogwaardig cultuuraanbod - allen met een functie voor de hele regio. Daarnaast biedt Groningen een sprankelend nachtleven, een divers winkelaanbod en een historische binnenstad. Alles bij elkaar ingrediënten voor een aantrekkelijke stad, de basis voor een sterke vrijetijdseconomie en belangrijke vestigingsfactoren voor inwoners, bezoekers, bedrijfsleven en het hoger onderwijs. De cultuursector met internationale evenementen en iconische bezienswaardigheden is een magneet voor binnenlandse en buitenlandse bezoekers. De sterke kennispositie in combinatie met een bruisend cultuuraanbod biedt een vruchtbare voedingsbodem voor het ontwikkelen en aantrekken van innovatief en creatief talent.
- **Stad en regio in synergie:** In 2050 zijn stad en regio (inclusief onze dorpen) een evenwichtig vitaal systeem waarbij sprake is van wederzijdse versterking en samenwerking. Waarbij het gaat om benutten van elkaars kwaliteiten op gebied van wonen, werken, voorzieningen, mobiliteit en natuur en landschap. En om

complementariteit, wederkerigheid en het elkaar wat gunnen. Waarbij de stad afhankelijk is van de regio. Met de stad Groningen als kennis-, economisch en voorzieningencentrum voor de hele regio. Met vitale dorpen en regiokernen waar het goed wonen en werken is. Met ruimte voor recreatie en vrijetijdseconomie naast een duurzame toekomstbestendige landbouw. In een uniek landschap in een robuust ecologisch systeem. Waarbij Groningen als metropool een belangrijke positie inneemt in verbinding met ons buurland Duitsland, maar ook op groter schaalniveau in Europa. Maar zonder goed functionerende regio met onder andere voldoende woningen, een goed werkend ov-systeem, maar ook korte voedselketens, functioneert Groningen niet optimaal als gemeente. Groningen is daarbij afhankelijk van de regio en andersom.

- **Gezonde en klimaatrobuuste leefomgeving:** Groningen ontwikkelt zich verder als een klimaatrobuuste en gezonde gemeente. Dit betekent dat de groei van de gemeente altijd in balans moet zijn met de klimaat- en natuuropgave en de gezondheid van de inwoners. Voor het behoud van vitale water-, bodem- en ecosystemen zorgen we dat de kwaliteit van groen, water en natuur automatisch 'meeverdicht' met de steeds verder verdichtende stad.

De in de huidige omgevingsvisies vastgelegde uitbreidingen staan niet ter discussie, bij toekomstige keuzes laat Groningen bodem en water sterker sturend zijn. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Het gaat zowel om gezondheidsbescherming als gezondheidsbevordering. Ook in het landelijk gebied werkt Groningen samen met provincie en waterschappen, maar ook met de agrarische sector aan een duurzame, toekomstbestendige landbouw, aan een robuust watersysteem en aan stevige regionale groenstructuren.

- **CO₂-neutraal en energierobuust:** Hittegolven, hoosbuien of juist droogte: de gevolgen van de klimaatverandering zijn allang merkbaar. De uitstoot van CO₂ speelt hierbij een grote rol, want die versterkt het broeikaseffect. Groningen wil verantwoordelijkheid nemen en zo snel mogelijk CO₂-neutraal zijn. Dit betekent allereerst dat ingezet wordt op energiebesparing. Energie die niet wordt gebruikt hoeft immers ook niet opgewekt te worden. De ongeveer 70% die overblijft, moet Groningen vervangen door hernieuwbare energie. Hiervan wil Groningen zoveel mogelijk binnen de gemeente opwekken of produceren met zonnepanelen, windmolens, restwarmte, omgevingswarmte, aardwarmte en organische reststromen. Het overige moet Groningen importeren. Een voorwaarde hiervoor is dat Groningen zorgt voor een toekomstbestendig en robuust energiesysteem. Groningen wil voorkomen dat problemen met transport en opslag van elektriciteit en warmte in de weg zitten.

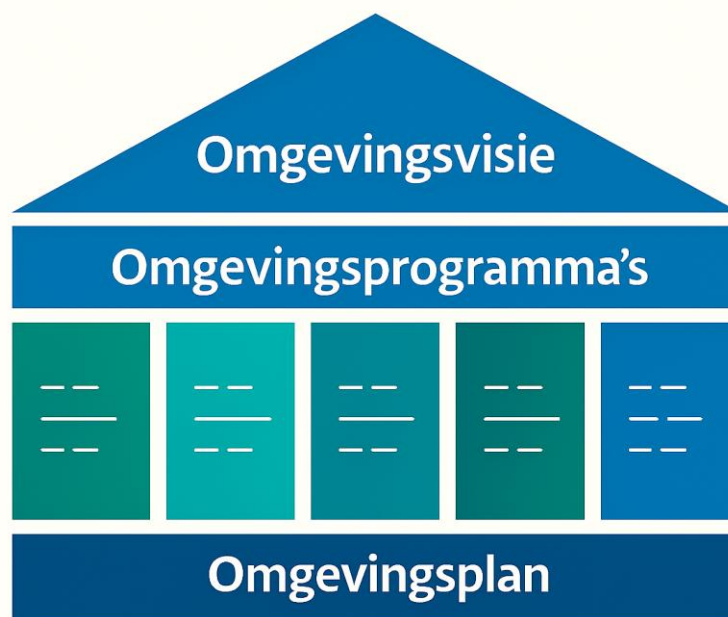
Deze ambities staan niet op zichzelf, maar zijn gebaseerd op trends en ontwikkelingen die in het koersdocument zijn benoemd. In het koersdocument worden ontwikkelingen op demografisch, maatschappelijk, technologisch, economisch en ecologisch gebied genoemd. In hoofdstuk vier van deze NRD worden autonome ontwikkelingen verder gespecificeerd. De ambities vormen het vertrekpunt voor de beoordeling van de milieu- en omgevingseffecten. De uitkomsten van de effectbeoordeling op milieu- en omgevingseffecten van deze ambities helpen uiteindelijk bij het maken van een afgewogen keuze voor een voorkeurvariant voor de omgevingsvisie.

2.4 Rol van de omgevingsvisie in het beleidshuis

De omgevingsvisie vormt het strategisch kader van het gemeentelijk beleidshuis onder de Omgevingswet. In deze visie legt de overheid haar langetermijndoelen en ambities voor de leefomgeving vast. De omgevingsvisie is daarmee als het ware het dak van het beleidshuis: het geeft richting aan alle onderliggende beleidsinstrumenten.

Om de doelen uit de omgevingsvisie te realiseren, zullen programma's worden opgesteld. Deze vormen de tactische verdieping van het beleidshuis. In programma's werkt de overheid uit hoe zij de strategische doelen wil bereiken, bijvoorbeeld via maatregelen, beleidsregels of financiële instrumenten. Programma's kunnen thematisch of gebiedsgericht zijn en vormen een belangrijke schakel in de beleidscyclus.

De operationele basis van het beleidshuis wordt gevormd door het omgevingsplan. Hierin worden de juridische kaders en regels voor de leefomgeving vastgelegd. Het omgevingsplan vertaalt de beleidsdoelen naar concrete voorschriften voor bijvoorbeeld bouwen, milieu en gebruik van de ruimte.

3. Aanpak op hoofdlijnen

De omgevingsvisie vormt de kapstok voor het omgevingsbeleid. Het OER draagt hieraan bij door ervoor te zorgen dat het belang van de fysieke en sociale leefomgeving bij beleidskeuzes steeds op een consistente manier wordt meegewogen. Zo vormt het OER een basis voor transparante en onderbouwde besluitvorming.

Het begrip 'belang van de leefomgeving' is niet objectief vast te leggen. Europese, landelijke en provinciale kaders geven richting, maar de gemeente bepaalt zelf wat hieronder valt. Door dit in de omgevingsvisie vast te leggen, ontstaat een meetlat die de gemeente gebruikt om effecten van keuzes te beoordelen en te waarderen.

De mate waarin ambities worden behaald is belangrijke informatie. Nu wordt dat vaak impliciet meegewogen, terwijl ambities op verschillende schaalniveaus doorwerken. Een duidelijk ambitiekader helpt om systematisch te bepalen in hoeverre maatregelen bijdragen aan gemeentelijke ambities, zowel strategisch als uitvoerend. Het beoordelingskader en het ambitiekader vormen samen een integraal afwegingssysteem. Het beoordelingskader toont de effecten op de leefomgeving; het ambitiekader toont de mate waarin keuzes bijdragen aan de gemeentelijke doelen. Omdat beide instrumenten de volledige leefomgeving omvatten, worden ze samengebracht in één methodiek binnen het OER. De uitwerking van deze methodiek is opgenomen in hoofdstuk vier.

De definitieve kaders volgen met vaststelling van de omgevingsvisie. Vooruitlopend daarop is een eerste versie van de methodiek opgesteld, gebaseerd op het koersdocument en op beleidsintenties die zijn opgesteld met de gemeentelijke beleidsafdelingen. Deze voorlopige kaders maken het mogelijk om de effecten van keuzes nu al objectief te beoordelen.

3.1 Rol van het OER bij de keuzes in de omgevingsvisie

In de klassieke aanpak wordt het OER opgesteld als onderbouwing van de keuzes in de omgevingsvisie. De gemeente Groningen verkent de mogelijkheden om een nieuwe werkwijze toe te passen. In deze werkwijze wordt het OER (mede) benut als onderdeel van het op orde brengen van de mer-basis. Hiermee krijgt het OER een bredere en strategischere rol. Het OER wordt dan niet alleen gebruikt om de milieueffecten van de visie te beschrijven, maar legt de basis voor het ontwikkelen van data-gedreven beleid en een fundament voor toekomstige beleidsafwegingen.

De vijf ambities die de gemeente Groningen heeft geformuleerd (paragraaf 2.3.3), kunnen elkaar mogelijk in de uitwerking conflicteren. Om een integraal beeld te krijgen van de effecten van deze ambities, wordt in het OER inzichtelijk gemaakt wat de effecten op de ambities zijn. In het OER worden mogelijke alternatieven scenario's verkend. Door verschillende alternatieven grondig te onderzoeken, wordt inzicht verkregen in de potentiële effecten en consequenties die ieder scenario met zich meebrengt. Op deze manier ontstaat er een weloverwogen keuze voor de uiteindelijke koers van de omgevingsvisie. In paragraaf 3.4 wordt nader toegelicht welke instrumenten worden ingezet en op welke wijze deze bijdragen aan een zorgvuldig onderbouwde keuze voor de uiteindelijke richting van de omgevingsvisie.

3.2 Mer-basis als ondersteuning voor het omgevingsbeleid

De mer-procedure kan vroegtijdig en laagdrempelig in beleidsontwikkelingstrajecten worden benut als waardevol onderzoeks- en afwegingsinstrument. Om de inhoudelijk en procesmatige complexiteit te beheersen is het wenselijk de mer-procedure zo effectief en doelmatig mogelijk in te richten. Zo wordt de mer-procedure een fundament voor het omgevingsbeleid. Door de mer-procedure aan de basis te zetten van het omgevingsbeleid wordt samenhang in beleid ontwikkeld en wordt integraal werken in de geest van de Omgevingswet bevorderd. Deze aanpak wordt het op orde brengen van de 'mer-basis' genoemd.¹

Mer-basis kan een bijdrage leveren aan de inhoudelijke ondersteuning van de beleidscyclus, onder meer door de basis voor monitoring en evaluatie te leggen. Deze benadering van omgevingsbeleid hoeft daarmee geen grote

¹ Zie ook de handreiking 'Mer-basis als vliegwiel voor samenhangend omgevingsbeleid' (Antea Group/Platform31, maart 2025).

extra opgave te zijn. De mer-basis is het middel om samenhang in beleid te ontwikkelen en integraal te werken in de geest van de Omgevingswet.

De gemeente Groningen wil in het traject van de omgevingsvisie en OER verkennen op welke manier de principes van mer-basis een structurele bijdrage kunnen leveren aan een robuuste gemeentelijke beleidscyclus. In hoofdstuk vijf wordt nader beschreven wat het opstellen van de mer-basis inhoudt voor het vervolg en wat dit betekent voor de gemeente Groningen.

3.3 Procesaankpak inhoud visievorming

Om tot een afgewogen keuze voor de ontwerp Omgevingsvisie van Groningen te komen, zal een zorgvuldig proces worden doorlopen. Dit proces bestaat uit de volgende stappen.

1. Leefomgevingsfoto en referentiesituatie

Allereerst wordt de referentiesituatie vastgesteld. Deze wordt gebaseerd op de leefomgevingsfoto. Hierin wordt een beschrijving van de huidige situatie in Groningen opgenomen. De referentiesituatie wordt verder uitgewerkt op basis van deze huidige situatie en de autonome ontwikkelingen in de gemeente Groningen. Deze autonome ontwikkelingen zijn beschreven in paragraaf 4.1.

2. Opstellen van alternatieve scenario's

In het koersdocument zijn de ambities en mogelijke ontwikkelrichtingen in beeld gebracht. Op basis hiervan worden de vijf ambities over elkaar gelegd en onderzocht waar deze conflicteren of juist elkaar versterken. De vijf ambities worden in samenhang beschouwd (mede op basis van stadsstructuren en leefmilieus), met als doel deze zo optimaal mogelijk te realiseren tot een samenhangend omgevingsvisiemodel.

In het OER wordt het omgevingsvisiemodel als basis voor de alternatieve scenario's gehanteerd. Vooralsnog wordt uitgegaan van een referentiesituatie en enkele ontwikkelscenario's (laag en hoog).

3. Toetsen aan het beoordelingskader

De omgevingseffecten van de referentiesituatie en de verschillende alternatieve scenario's worden geanalyseerd met behulp van het beoordelingskader. In dit kader zijn de beleidsintenties van de gemeente Groningen opgenomen als beoordelingscriteria. De effecten van de scenario's op deze beleidsintenties worden getoetst aan de hand van uitgevoerde onderzoeken, open data en expert judgement. In paragraaf 4.3 is het beoordelingskader opgenomen.

4. Toetsen aan het ambitiekader

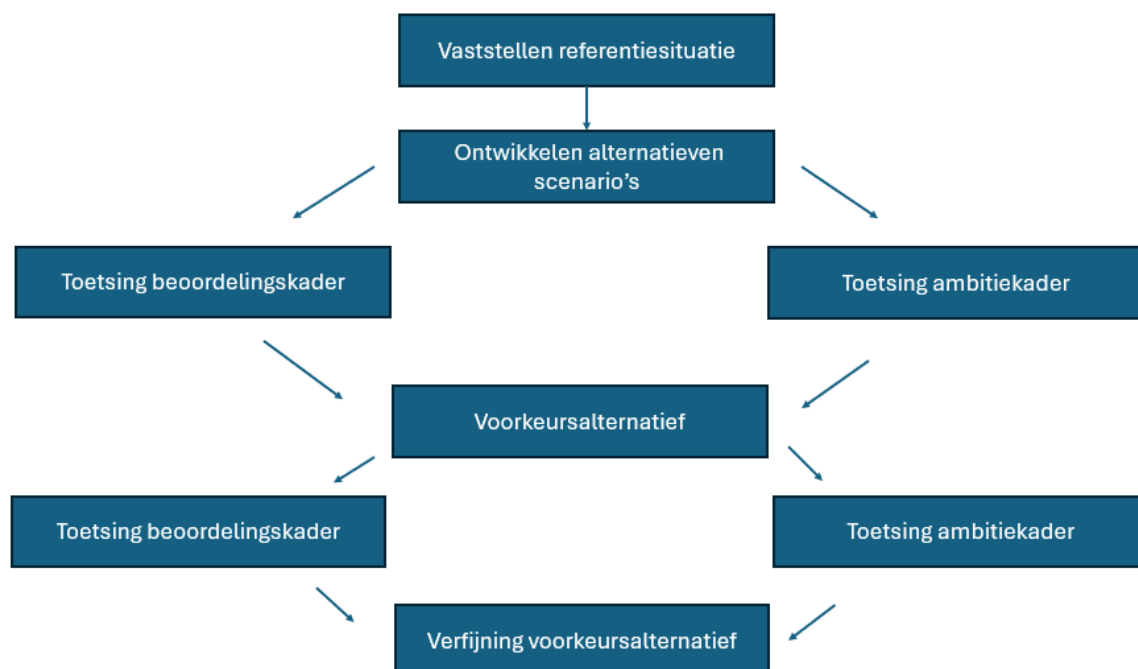
De vijf hoofdambities van de gemeente Groningen vormen het ambitiekader. De keuzes voor de omgevingsvisie worden gemaakt op basis van de mate waarin deze ambities worden gerealiseerd – het zogenoemde doelbereik. Het ambitiekader fungeert daarmee als instrument voor een heldere onderbouwing van de te maken keuzes. In paragraaf 4.4 is het ambitiekader opgenomen.

5. Vaststellen van het voorkeursalternatief

Op basis van de effecten uit het beoordelingskader, het ambitiekader en bevindingen uit het ontwerpend onderzoek en de participatie wordt het voorkeursalternatief voor de omgevingsvisie vastgesteld.

6. Verfijning van het voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief wordt vervolgens opnieuw getoetst aan het beoordelingskader en het ambitiekader. De uitkomsten van deze toetsing helpen om het voorkeursalternatief aan te scherpen tot een ontwerp voor de omgevingsvisie. Daarnaast biedt deze toetsing aanbevelingen voor verdere uitwerking van de visie in programma's en het omgevingsplan.

4. Methodiek van het OER

Het OER wordt benut om een afwegingssysteem te ontwikkelen voor toekomstige keuzes. Dit afwegingssysteem bestaat uit twee instrumenten: een beoordelingskader en een ambitiekader. Daarnaast is een helder beeld van de referentiesituatie nodig, die dient als nulpunt waartegen effecten en doelrealisatie worden afgezet.

De referentiesituatie wordt gebruikt om zowel de effectbeoordeling als de beoordeling van het behalen van de ambities mogelijk te maken. Het beoordelingskader brengt de effecten van de omgevingsvisie in kaart, terwijl het ambitiekader inzicht geeft in de mate waarin de ambities worden gerealiseerd. De effecten uit het beoordelingskader en de mate van doelrealisatie uit het ambitiekader ondersteunen het maken van afwegingen voor de inhoud van de omgevingsvisie. Gezamenlijk vormen het beoordelingskader en het ambitiekader het afwegingskader.

In dit hoofdstuk is de totstandkoming van de referentiesituatie, het beoordelingskader en het ambitiekader geschetst.

4.1 Referentiesituatie

Autonome ontwikkelingen zijn veranderingen die plaatsvinden, ongeacht of het voorgestelde beleid daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Samen met de huidige staat van de leefomgeving en vastgesteld beleid vormen ze de basis voor de referentiesituatie. De beschrijving van de huidige situatie is opgesteld door PosadMaxwan.

In het OER wordt deze referentiesituatie gebruikt als uitgangspunt om te beoordelen wat het effect is van nieuwe beleidskeuzes. Door vergelijking met een scenario zonder nieuw beleid geeft het OER inzicht in de effecten van de omgevingsvisie.

In de leefomgevingsfoto van PosadMaxwan wordt per beleidsthema een analyse gemaakt van de huidige situatie. Daarnaast zijn de ambities van de gemeente Groningen op deze beleidsterreinen benoemd en worden strategische keuzes benoemd die richting geven aan het behalen van deze doelen. Om een goede referentiesituatie te bepalen, is het verstandig om per thema de autonome ontwikkelingen richting de toekomst te verkennen, inclusief de mogelijke effecten op de gestelde ambities.

Ten slotte hebben ze de huidige stadsstructuren en de geplande stadsstructuren in kaart gebracht. Hierbij zijn alle ruimtelijke ambities op de verschillende beleidsterreinen ruimtelijk in kaart gebracht. Hiermee is een duidelijk beeld gegeven waar de gemeente Groningen ruimtelijke ontwikkelingen heeft gepland.

Voor de Omgevingsvisie Groningen spelen in ieder geval de volgende autonome ontwikkelingen:

Autonome ontwikkelingen demografie

- Sterke bevolkingsgroei (naar 282.000 inwoners in 2045).
- Jonge stad door instroom studenten (16% van de bevolking).
- Vergrijzing en dalende geboortecijfers.
- Toename van eenpersoonshuishoudens.
- Grote verschillen in bevolkingsontwikkeling per wijk.
- Toenemende behoefte aan zorggeschikte woningen, kindvriendelijke woonmilieus en geclusterd wonen.

Autonome ontwikkelingen samenleving, welzijn & veiligheid

- Afnemend sociaal weefsel met veel bewonersinitiatieven.
- Individualisering, digitalisering en polarisatie leiden tot spanningen in de samenleving.
- Afnemend vertrouwen in de overheid leidt tot maatschappelijke onrust.
- Toename mentale en fysieke gezondheidsproblemen terwijl minder bedden beschikbaar zijn in de zorg.
- Groeiende kloof (kansenongelijkheid) tussen kansrijke en kwetsbare groepen.
- Toename van gevoelens van onveiligheid en veiligheidsincidenten in bepaalde wijken en gebieden.
- Potentieel ontwrichtende bedreigingen zoals geopolitieke incidenten, (natuur)rampen en cybercrime vragen om weerbaarheidsmaatregelen met ruimtelijke impact (zoals defensie, noodsteunvoorzieningen).

Autonome ontwikkelingen armoede en bestaanszekerheid

- Toename concentratie van lage inkomens in bepaalde wijken.
- Toename van langdurige armoede, vooral bij alleenstaanden en eenoudergezinnen.

Autonome ontwikkelingen wonen

- Huishoudensverdunning en stijgende woningvraag.
- Tekort aan betaalbare woningen, vooral voor jongeren.
- Stijgende bouwkosten en vaste lasten.
- Toenemende behoefte aan woon-zorgvoorzieningen.

Autonome ontwikkelingen werken

- Opkomst van digitalisering en AI.
- Transitie naar circulair en biobased economie.
- Verplaatsing van functies en bedrijventerreinen.
- Groei van logistiek, sportscholen en kringloopwinkels op bedrijventerreinen.
- Veranderend consumentengedrag (meer online, minder fysieke winkels).
- Bestendiging positie van startups en innovatie-ecosystemen.
- Groei van werkgelegenheid.

Autonome ontwikkelingen voorzieningen

- Toenemende vraag naar maatschappelijke en culturele voorzieningen en evenementenlocaties.
- Behoeft van cultuur en creativiteit voor identiteit en aantrekkelijkheid.
- Tendens tot voortdurende schaalvergroting, waardoor er voorzieningen uit wijken verdwijnen.
- Toenemende verschillen tussen gebieden in draagkracht, leefbaarheid en toegang tot voorzieningen.

Autonome ontwikkelingen klimaat en leefkwaliteit

- Versnelling van klimaatverandering: piekbuien, droogte en hittestress.
- Bodemdaling door gaswinning rond Ten Boer en veenoxidatie in de laagveengebieden.
- Afnemende biodiversiteit.
- Toenemende lichtvervuiling (en aanhoudende milieuhinder in het algemeen).
- Druk op (drink)waterkwaliteit en zoetwaterbeschikbaarheid.
- Toenemende gezondheidsverschillen door klimaatverandering en verschillen in kwaliteit leefomgeving.

Autonome ontwikkelingen energietransitie

- Toenemende CO₂-reductie door verduurzaming energiebehoefte.
- Sluiting van het Groninger gasveld.
- Congestie op het elektriciteitsnet door snelle elektrificatie.
- Energiearmoede bij huishoudens met lage inkomen.
- Ruimtevrage voor de energietransitie, zowel boven- als ondergronds.

Autonome ontwikkelingen mobiliteit

- Veranderende mobiliteitspatronen door thuiswerken.
- Groei van deelmobiliteit en ketenvervoer.
- Vershraling aanbod en stijgende kosten openbaar vervoer.
- Toenemende verkeersdruk en wisselende snelheden op fietspaden.
- Vergrijzing en toename kwetsbare verkeersdeelnemers.
- Stijging van verkeersongevallen met letsel.

4.2 Beoordelingskader

Voor de beoordeling van de effecten op de leefomgeving maakt het OER van de Omgevingsvisie Groningen gebruik van een beoordelingskader. Het beoordelingskader geeft per hoofdthema verschillende beleidsintentie waaraan getoetst wordt. De hoofdthema's sluiten aan op de manier hoe de gemeente Groningen op dit moment met programma's werkt.

In onderstaande tabel zijn per beoordelingsthema de beleidsintenties opgenomen waarop de impact van de alternatieven in het OER wordt gebaseerd. In deze beleidsintenties zijn bestaande beleidskaders vervat, zowel vanuit landelijk, provinciaal als lokaal beleid. De beleidsintentie 'Bewegen naar CO₂- en klimaatneutraliteit' volgt bijvoorbeeld uit de nationale Klimaatwet.

Afhankelijk van het te onderzoeken aspect wordt er gebruik gemaakt van modellen, bestaande onderzoeken en openbare data, en (semi-)kwantitatieve analyses. Hoe de resultaten van het beoordelingskader straks inzichtelijk worden gemaakt, is nog niet vastgesteld.

Hoofdthema	Beleidsintentie
Economie Aspecten: Werkgelegenheid (kwantiteit), werkgelegenheid (kwaliteit), vestigingsklimaat, werklocaties, winkelgebieden, duurzaamheid, grondstoffengebruik.	Voldoende banen realiseren
	Een passende en waardevolle baan voor iedereen
	Aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat met een sterk innovatie- en kennissysteem
	Verbeteren van kwaliteit van de bestaande werklocaties
	Vitale winkel- en horecagebieden
	Een duurzame en circulaire economie
Energie Aspecten: CO ₂ -uitstoot, opwek van energie, warmte, circulair, energietransitie, energiesysteem, energiebesparing.	Bewegen naar CO ₂ - en klimaatneutraliteit
	Transitie naar het gebruik van hernieuwbare energie
	Een aardgasvrije samenleving
	Een circulaire samenleving
	Een eerlijke energietransitie waarbij iedereen mee kan doen
	Het ontwikkelen van een toekomstbestendig en robuust energiesysteem
	Het verminderen van energiegebruik
Mobiliteit Aspecten: Bereikbaarheid, toegankelijkheid, passende mobiliteit, mobiliteitssysteem, verkeersveiligheid.	Het verbeteren van de bereikbaarheid
	Toegankelijke gemeente voor iedereen
	Schoon en gezond mobiliteitssysteem
	Een toekomstbestendig mobiliteitssysteem die de leefkwaliteit bevordert
	Terugdringen van verkeersslachtoffers
Samenleving, welzijn en veiligheid Aspecten: Gezondheid, voorzieningen (kwantiteit), voorzieningen (kwaliteit), sociale inclusie, veiligheid, kansengelijkheid, leefbaarheid.	Realiseren gezonde leefomgeving die bewegen, ontmoeten en gezond gedrag stimuleert
	Het realiseren van voldoende, passende en evenwichtig gespreide voorzieningen
	Voorzieningen en publieke ruimte zijn aantrekkelijk, toegankelijk en bereikbaar en versterken ontmoeting en sociale samenhang
	Iedereen kan naar vermogen meedoen in de samenleving en zich thuis voelen in de gemeente
	Groningen biedt een (sociaal) veilige leefomgeving voor iedereen
	Vergroten kansengelijkheid en verkleinen van sociale en financiële ongelijkheden tussen inwoners en gebieden
	Leefbare vitale en sociaal verbonden wijken en dorpen behouden en versterken
Wonen Aspecten: Woningvoorraad (kwantiteit), inclusieve woningvoorraad, eerlijke woningmarkt, woningvoorraad (kwaliteit), versterkingsopgave.	Voldoende woningen realiseren
	Een evenwichtige en inclusieve woningvoorraad
	Een woningvoorraad die betaalbaar en eerlijk is
	Een gezonde en energiezuinige woningvoorraad
	Een veilige/aardbevingsbestendige woningvoorraad in het versterkingsgebied
Leefkwaliteit Aspecten: Ecologie, water en bodem, lucht, licht, klimaatadaptatie, gezondheid, groen, ondergrond, gezondheidsrisico's, externe veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en erfgoed, landelijk gebied, openbare ruimte	Versterken van de biodiversiteit
	Verbeteren van de kwaliteit van het water en bodemsysteem
	Een klimaatbestendige leefomgeving
	Een toegankelijke en aantrekkelijke omgeving (publieke ruimte) die uitnodigt tot gezonde leefstijl en ontmoeting
	Het realiseren van voldoende groen
	Verbeteren van de ondergrondse ruimtelijke ordening
	Terugdringen en beperken van de negatieve gezondheidseffecten van de fysieke leefomgeving
	Verbeteren van de luchtkwaliteit en terugdringen van lichtvervuiling
	Versterken van ruimtelijke kwaliteit, erfgoed en landschap
	Toekomstbestendig maken van het landelijk gebied
	Voldoende kwalitatieve openbare ruimte
	Terugdringen van geluid, trillingen en fysieke veiligheidsrisico's

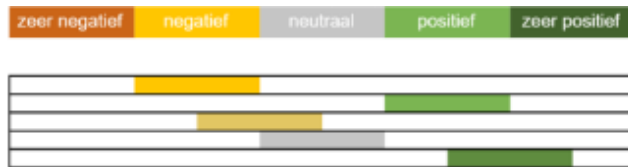
4.3 Ambitiekader

Het ambitiekader wordt ingezet om de effecten van verschillende scenario's op het realiseren van het voorkeurs-alternatief, en later bij de uitwerking daarvan, te toetsen aan de gestelde ambities van de gemeente. Voor de omgevingsvisie van de gemeente Groningen vormen de vijf hoofdambities uit het koersdocument het uitgangspunt. Keuzes voor de omgevingsvisie worden gemaakt op basis van de mate waarin deze ambities worden bereikt, het zogeheten doelbereik. Het ambitiekader biedt hiermee een instrument om keuzes onderbouwd en transparant te maken. De ambities zijn weergegeven in onderstaand ambitiekader. In het koersdocument is een verdere toelichting gegeven op de ambities. Hoe de beoordeling aan de hand van het ambitiekader wordt gevisualiseerd is nog niet uitgewerkt. Een mogelijke visualisatie van de beoordeling is weergegeven in Figuur 4-1.

Ambitiekader	
Groningen van en voor iedereen - Een leefbare, (sociaal) veilige en gezonde leefomgeving voor iedereen - Een evenwichtige verdeling van doelgroepen en woningen - Groningen is inclusief en toegankelijk - Versterken van het sociale weefsel van de stad en de dorpen - Gelijke kansen, passend onderdak en bestaanszekerheid voor iedereen - Brede en toegankelijke (sport) voorzieningen die aansluiten bij de vraag en meegroeien met de stad - Draagkracht en draaglast van wijken en gebieden in balans - Voor iedereen een passende baan of een vorm van maatschappelijke participatie - Optimale bereikbaarheid met focus op ruimte-efficiënte, schone en gezonde mobiliteit	
Groningen: kern van kennis, cultuur en creativiteit - We maken een schaa sprong in onze regionale economie waarbij de economie op grote schaal regionaal uitbreidt en groeit - Groningen is een toonaangevende speler op internationaal niveau (kenniseconomie) - Versterken van de vrijetijdseconomie - Blijvend extra aandacht voor de economische sectoren die ons onderscheidend en krachtig maken zowel de publieke economie als het MKB - Verspreide kernen, geïntegreerd met de rest van de stad fungeren als katalysator voor de economie - Versterken van het maatschappelijk 'veld' van vrijdenkers, pioniersmilieus, broedplaatsen - Versterken van de vrijetijdseconomie - Groningen is een toonaangevende speler op internationaal niveau (kenniseconomie)	
Stad en regio in synergie - Groei van (vrijetijd)economie, cultuur en voorzieningen op regioschaal beschouwen en invullen - Groningen blijft het bovenregionaal kennis- en voorzieningencentrum voor de hele regio - Functioneren als metropolitaans regionaal (economisch) systeem - Volgende werkgelegenheid voor de regio - Evenwichtige verdeling van toegankelijke dagelijkse voorzieningen - Behoud van de identiteit van stad, dorpen en cultuurhistorisch landschap en samenhang tussen gebouwde en ongebouwde omgeving	
Gezonde en klimaatrobuuste leefomgeving - Een klimaat adaptieve gemeente, bestand tegen hitte, wateroverlast en droogte. - Robuuste regionale groen- en watersystemen die reiken tot aan de binnenstad en stad en buitengebied met elkaar verbinden. - Een prettige (verdichte) woon-, werken leefomgeving met een openbare ruimte die uitnodigt om te sporten bewegen en verblijven en bijdraagt aan het woongenot van onze inwoners. - Een gezonde leefomgeving met minder geluids- en geuroverlast, een gezonde lucht, schoon water, donkerte, goede fiets- en looproutes, veel groen en ruimte voor recreatie. - Versterking van biodiversiteit als integraal onderdeel van stedelijke en landelijke ontwikkeling - Beschermen en verbeteren van de waterkwaliteit voor drinkwater, zwemmen en ecologische gezondheid	
CO₂-neutraal en energierobuust - Energie die we gebruiken wordt opgewekt uit hernieuwbare bronnen - Besparen op energiegebruik en verduurzamen in zowel de bebouwde omgeving, industrie, landbouw en mobiliteit - Een robuust energiesysteem waardoor onze energievoorziening betrouwbaar en betaalbaar is - Een klimaat mitigerende gemeente, zo snel mogelijk CO₂-neutraal met een robuust energiesysteem	

Ambitiekader

- We zetten in op de doorontwikkeling van de circulaire economie die gebruik maakt van hernieuwbare grondstoffen en elkaars reststromen
- We zetten in op voedsel- en eiwittransitie
- We gebruiken geen aardgas meer voor woningen en gebouwen

Figuur 4-1 Mogelijke visualisatie beoordeling ambitiekader op een vijfpuntsschaal van zeer negatief tot zeer positief

5. OER als basis voor toekomstige afwegingen

In de benadering van mer-basis (paragraaf 3.2) krijgt het OER een bredere rol in het versterken van samenhangend omgevingsbeleid. Het OER wordt niet alleen gebruikt om milieueffecten van de omgevingsvisie te beschrijven, maar ook om een herbruikbare structuur te bieden voor toekomstige beleidsafwegingen (in bijvoorbeeld omgevingsprogramma's).

Het OER bevat een afwegingskader (ambitiekader + beoordelingskader) dat bestaat uit overkoepelende doelen en beoordelingsaspecten. Dit kader is niet alleen toepasbaar op de visie zelf, maar ook op toekomstige programma's en gebiedsontwikkelingen. Het biedt een uniforme methodiek voor het beoordelen van alternatieven en het maken van integrale beleidskeuzes.

Tot slot draagt het OER bij aan de doorwerking van keuzes in vervolgbeleid. Door het opnemen van aanbevelingen voor programma's en het opstellen van een mer-strategie, wordt geborgd dat de inzichten uit het OER niet verloren gaan, maar juist richtinggevend zijn voor de verdere beleidsontwikkeling. Zo fungeert het OER als verbindend element tussen visie, uitvoering, monitoring en evaluatie. Op deze manier wordt de continuïteit van de beleidscyclus ondersteund.

5.1 Hergebruik van informatie

Met een mer-basis verandert de mer-plicht niet. Wel kan de gemeente Groningen eenvoudiger voortbouwen op eerder in beeld gebrachte omgevingseffecten en verzamelde informatie. Dit leidt tot minder werk om te voldoen aan de mer-plicht, doordat een deel van de informatie al beschikbaar en gestructureerd is. De gemeente Groningen kan hergebruiken wat goed is en aanvullen wat mist. En daarmee mer-procedures efficiënter doorlopen en zo tijd en kosten besparen.

5.2 Ontwikkelen afwegingsstelsel voor nadere keuzes

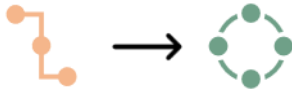
Het OER heeft de intentie om een afwegingsstelsel te ontwikkelen voor verdere toekomstige beleidskeuzes, bijvoorbeeld in programma's waarmee uitvoering wordt gegeven aan de omgevingsvisie. Dit afwegingsstelsel bestaat uit een beoordelingskader en een ambitiekader. Het beoordelingskader kan als instrument worden ingezet om de effecten van de verschillende scenario's voor de omgevingsvisie, en in een later stadium het voorkeursalternatief, te toetsen. De indicatoren waaraan getoetst wordt zijn gebaseerd op de verschillende beleidsintenties bij de thema's.

De gedetailleerde opbouw van het afwegingskader bestaande uit een beoordelingskader en een ambitiekader is beschreven in hoofdstuk vier. Zoals beschreven, kan dit afwegingsstelsel breder ingezet worden dan alleen binnen deze OER voor de omgevingsvisie. De intentie is om het afwegingsstelsel te gebruiken bij toekomstige beleidskeuzes. Door de omgevingsvisie aan te grijpen als moment om een standaard afwegingsstelsel te ontwikkelen, ontstaan er diverse voordelen voor toekomstige besluitvorming. Een standaard afwegingsstelsel zorgt namelijk voor een herhaalbare methodiek die consistentie en samenhang in beleidsvorming waarborgt. Met een uniforme toetsingswijze voor omgevingsbeleid wordt de beoordeling van effecten van initiatieven op een consistente manier uitgevoerd. Dit stelt de gemeente in staat om beslissingen op dezelfde grondslag te nemen en eerder verzamelde informatie doelmatig toe te passen in mer-procedures. Zo ontstaat niet alleen een solide fundamenteel voor het omgevingsbeleid, maar wordt er ook tijd bespaard bij toekomstige besluiten, wat uiteindelijk helpt bij het verlagen van kosten en procedurele verplichtingen.

5.3 Samenhang in het omgevingsbeleid

Om de samenhang in omgevingsbeleid (bijvoorbeeld tussen verschillende programma's en de omgevingsvisie) te borgen biedt het anders inrichten van de mer-procedure houvast en efficiëntie. Het legt als het ware een fundamenteel voor een heldere mer-strategie bij omgevingsbeleid: daar kan op worden voortgebouwd en zorgt ervoor dat niet voor elke individuele ruimtelijke ontwikkeling bij nul hoeft te worden begonnen bij een nieuw mer-procedure.

Het OER kan door middel van een beoordelingskader en ambitiekader een herbruikbare basis bieden waarmee het milieubelang expliciet en systematisch kan worden meegewogen bij toekomstige beleidskeuzes. Dit biedt richting en structuur voor optimalisatie van beleidsvoornemens en maakt het mogelijk om alternatieven en effecten integraal te beoordelen.

5.4 Monitoring en evaluatie

Een belangrijk onderdeel van een herbruikbare structuur voor toekomstige beleidsafwegingen is het agenderen van monitoring. In het proces wordt de leefomgevingsfoto zodanig ingericht dat deze bruikbaar is voor zowel ex-ante beoordeling als ex-post monitoring. Door het benoemen van concrete indicatoren en het schetsen van een monitoringsraamwerk, wordt de basis gelegd voor structurele evaluatie van beleidsdoelen. Dit vraagt om organisatorische keuzes over wie verantwoordelijk is voor monitoring en hoe informatie wordt beheerd.

Het werken met de instrumenten van de Omgevingswet en de beleidscyclus vraagt om monitoring en evaluatie van beleid en maatregelen om vervolgens bij te kunnen sturen. Een duidelijk raamwerk voor monitoringsopgaven is gewenst om de drempel om monitoring te gebruiken te verlagen. Een monitoringsraamwerk zoals hier bedoeld, is een gereedschap om monitoringsopgaven te faciliteren in de beleidscyclus.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee om altijd samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 75 jaar.

Contactgegevens

Zutphenseweg 31D
7418 AH Deventer
Postbus 321
7400 AH Deventer

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl